

א) וְלַעֲלֵי עֵג: לַקְמָן קַטַּנ. קַטַּנ: טו. ג) וְעִיז סַח: מִדָּה: טו. א) לַקְמָן פֶּה: קַח: וְחַסִּים סַט: ד) וְלַקְמָן עֵג: א) וְשִׁמְעִי פֶסֶחָה י: א) וְכֵן לַעֲלֵי מַת: ח) וְנִשְׁמַע עַל הַגְּלוּן מִסִּי פֶסֶחִים א: דָּבָרֵי אֱלֹהִים לְאֹהֲלֵי ט) לִי לְטֵרֶפֶה. יַעֲקֹב:

תורה אור השל"ם

1. וְכַל אֲשֶׁר יִפֹּל עֲלָיו מִדָּם בְּמִקְוֵה טִיבָא מִקַּל כְּלִי עֵץ אוֹ בַּגָּד אוֹ עוֹר אוֹ שֵׁק כֵּל כְּלֵי אֲשֶׁר יִפֹּל עָלָיו מִלֶּאֱבָה בָּהֶם בְּמִים יוֹבָא וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְשָׁחַד:

2. וְכִי יָמוּת מִן הַדְּבָמָה אֲשֶׁר הִיא לְכֶסֶל לְאֶבְרָה דְּבַגְעַב בְּבִלְקָה יִטְמָא עַד הָעֶרֶב: וְקִרְאָ יֵא לֵט

ג'יון הש"ס

בַּתַּנִּי מִצַּא בֵּן תַּשְׁעָה חַי. עִיז נִדְהָ דְף מִד עִיזָא מִסִּי דְרִיָּה אִיבָה: רַשִׁי דִּיָּה בִּי אִמְרִי אַנָּא וְכוּ' הִיא מִשּׁוּם נִבְלָה מְטַרְיָן: מִמּוּה לִי אִמְרִי לִיָּא כְּפִסּוּטוֹ דֶּהֲאֵבֶר הִיא כִּימָה עַם הַגִּילִים וְהַעֲמִיטוּת דְּלַגְבֵי נִבְלָה הִיא מִנִּי שְׁעִיר וְכֵן יִימָה לְהוֹשִׁיטוֹ לֵב מִן:

הגהות מוה"ב רנשבורג

א) גַּב' וְרַבָּה אִמְרִי מִחַלּוּקָתָא בִּזְוָה קָן וְכוּ'. כִּיז מִי פִּיָּה מִהֲלֹכֹת מִחַלּוּקָתָא אִמְרִי הִיא וְעִיזָא בְּמִיָּה:

מוכף רש"י

מִקְצַת בַּהֲמָה מִטְמָאָה. כְּגוֹן אֲבֵר מִמֶּנָּה מִדְּכַתִּיב וְכִי יָמוּת דְּמִשְׁמַע כְּעֵין מִיָּה שְׁאִינָה עוֹשֶׂה חֲלִיפִין, וְהִיטֵי אֲבֵר, וְסִיפִיָּה דְקִרְא וְהַגֵּעַ צִנְעָלָה יִטְמָא, וּמִקְצַת בַּהֲמָה אִיבָה מִטְמָאָה. וְאִף עַל פִּי שְׁאִיָּה כְּמִנָּה כְּגוֹן טֵרֶפֶה שְׁחֵטָה (לְקַחְסוּ קַחַח).

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עד.

עין משפט נר מצוה

ג א מִי פִּיָּה מִהֲלֹכֹת מִחַלּוּקָתָא אִמְרִי הִיא וְעִיזָא בְּמִיָּה: ב) וְעִיזָא בְּמִיָּה מִיָּה דְּסַפֵּץ וְכַהֲנָנִים: ג) ג ד מִיָּה שֶׁסֶה הִיא יג יד סַמֵּן לְאֹהֲלֵי קַלֹּ טוֹשֵׁעִי יִד כִּי יֵי סַפֵּץ ג:

רבינו גרשום

אכלו לזה אינו לוקה. כלומר לאבר המדולדל בבהמה: כי אמר במיתה דעושה ניפול. כלומר (ל)לוקה משום אבר מן החי: מנבלתם נפקא. כלומר לאחר מיתה מטמאין הרצעים אבל בחיים אין מטמאין: מיתה עושה ניפול. כלומר דאבר המדולדל בבהמה ומתה אין כוללתו המיתה וחייב האוכלו משום אבר מן החי: א"ל אם אינו ענין לשרצים דלאו בני שחיטה נינהו. דלא איצטרך למכתב במותם דאין להן שחיטה אלא מיתה בלבד: ונתייר ענין לבהמה. ודרשי הכי מיתה עושה ניפול ואין שחיטה עושה ניפול: אבל באבר דעובר מת שחיטה עושה ניפול: שחיטה עושה ניפול. כלומר דאין כוללתו שחיטה עמה ומטמא משום נבלה: יש במינו שחיטה אגב אמו. כלומר שחוטאין אמו והוא מותר אבל הוא אינו בכלל שחיטה: ותנא דירין מינא דאימיה לא פריך. (ותנא דירין מינא דאימיה וכו') (2) לפי שאין במינו שחיטה אבל בהוא עצמו אין במינו שחיטה: ולהאי תנא דפריך טרפה דשחיטה מטהרתה (מני"ל). כלומר ולהאי תנא דפריך איצ"ג דיש במינו שחיטה שחיטה מטהרתה ועשוי תאמר בטרפה שיש במינה שחיטה (שהיא) (ולפ"כ) דאמרי' בכך שמנה איצ"ג דיש במינה שחיטה אין שחיטה מטהרתה טרפה דשחיטה מטהרתה מנא ליה: או דלמא אפי' לרבנן ארבעה סימנין. כלומר אפי' לרבנן דאמרי לא בעי שחיטה (אבל) ואי שחית סימנין דאימיה ודאי לא בעי שחיטה אבל אי שחית סימנין (דידיה) מותר בשחיטה: א"ל רבא שנוצרה טרפה מן הבטן. כלומר ודאי כן הוא אי נולד טרפה מן הבטן מצונו לה שעת הכושר קודם לכן בעינו היה דאי בעי שוחטו בבטן אמו אלא תני שנוצרה טרפה מן הבטן כבעל חיים רגלים והתם אפי' שוחטו במעי אמו אין לו שעת הכושר שמטעה שנוצרה היה בעל מום כבעל חיים רגלים יותר כנטול דמי ואם נטלה דין וחילל שלה (טרפה) (נבלה):

אין בהם אלא מצות פרוש בלבד. וקרא דברייתא אינו אלא אסמכתא צעלמא וא"ת וכיון דמדאורייתא שרי צאכליה אמאי נקט צברייתא דלעיל (דף עג.) לא אם טיהרה שחיטת טרפה אותה ואת האבר המדולדל זה מה שיך שם להזכיר אבר מדולדל דשרי אף צאכליה וי"ל דה"ק אבר המדולדל זה גזרו ציה רבנן איסור אכילה ולא גזרו שלא תהא שחיטה מטהרתו כמו עובר דצר שאינו גופה: **תרי** במותם כתיבי. וא"ת הא אכתי כריכי לכדרשינן צהעור והרוטצ (לקמן דף קכח:) יכול צשר הפורש מן השרצים יהא טמא תלמוד לומר צמותס מה מיתה שאינה עושה חליפין כו' וי"ל דענין מותס וההיא דרשה מחד צמותס נפקא אי נמי דרשה דהתס מנבלתס נפקא מה נבלה שאין עושה חליפין ונקט צמותס לפי שהיא דרשה פשוטה:

מחלוקת באבר דעובר חי. וצנן ח' דאילו צן ט' כשאר צהמה הוא לר"מ וטעון שחיטה: **ולר"א** תנא דקפריך **טרפה דשחיטה מטהרתה מנא** א"ן. קצת תימה דכולא חדא צרייתא היא צת"כ וידע רישא ולא ידע סופתא: **נפקא** ליה מדרב יהודה כו'. וא"ת דתניא צס"פ רבי

אליעזר דמילה (שנת דף קלו.) לאללה להציא צן ח' שאין שחיטתו מטהרתו ורבי יוסי ור"א צרבי שמעון אומרים שחיטתו מטהרתו והשתא כוליה לא מתוקס כתנא דמתני' דאפילו ת"ק דהתס משמע דאי לא לאללה היא דשחיטה מטהרתו ולתנא דמתני' צן ח' כיון דאין צמינו שחיטה ידעינן ליה מצהמה טמאה דאין שחיטה מטהרתה אצל כתנא דצרייתא דהכא מיתוקמטא שפיר ת"ק דהתס לכיון דיש צמינו שחיטה אגב אמו מיקרי שפיר יש צמינו שחיטה ולא מלי למילף מצהמה טמאה ולהכי צריך התס לאללה למימר דאין שחיטה מטהרתו ומינה סוגיא דהתס לא תמיא כתנא קמא דצרייתא דהכא דרצא מפרש התס טעמא דרבי יוסי ורבי אליעזר דצברי (ט) צטרפה אע"ג דמתה היא דשחיטה מטהרתה הכא נמי לא שגא ורבנן לא דמי לטרפה אפילו מן הצטן דיש צמינו שחיטה הכא אין צמינו שחיטה ושגא תנא דמתני' מן משום קרא דלאכלה חשיב צן ח' אין צמינו שחיטה אי נמי קרא דלאכלה דדריש ת"ק התס הוי אסמכתא צעלמא דהא לאציי דמוקי התס פלוגתייהו דפליגי מר סבר חי הוה ומר סבר מת הוא צריך לומר לאסמכתא היא לכיון דחשיב ליה כמת צלאו קרא אין שחיטתו מטהרתו: **חלבו**

או מת או בן תשעה מת קורעו ומוציא את דמו *מצא בן תשעה חי (ט)טעון שחיטה וחייב באותו ואת בנו דברי ר"מ וחכמים אומרים ישחיטת אמו מטהרתו **ר"ש**

אין צס. איסור לאו של אבר מן החי: **אלא מום פרוש.** צעלמא מדרבנן וקרא אסמכתא צעלמא. אלמא אין שחיטה עושה ניפול: **אכלו לזה.** האבר המדולדל: **אינו לוקה.** דמנזות פרוש צעלמא הוא: **אהדרינהו.** צכעס: **כי אמרי אנה.** ללוקה משום אבר מן החי צלמא משום נבלה ניפול ואשמיעך רב *דלא משום נבלה מתרינן ציה אלמא משום אבר מן החי: **וכל אשר.** צשרצים כתיב: **מנבלתס נפקא.** וכי יפול מנבלתס: **אלא.** הכי קאמר כל אשר יפול מהס צמותס על ימי מיתה הויה נפילה מהס איצרים המדולדלים צהס: **צשרצים כתיב.** דלא שייכא צהו שחיטה והיכי ממעטת שחיטה מהאי קרא: **אם אינו ענין כו'.** דעל כרחק צמותס מיעוטא הוא דלגופיה לא איצטרך דהא צמתס משמעני דנבלתס כתיב ונכתוב וכי יפול למימרא דעושים ניפול ולא צעי צמותס אלמא עני כרחק למעוטי שחיטה: **דלאו עני שחיטה נינהו.** ולא איצטרך צמותס דהא אפילו שחיטתס מיתה היא: **דעני מיהא.** כעין שעת מיתה שהיו לחיס למעוטי שרץ שיצט: **דעובר חי.** דיש צמינו שחיטה מהניא שחיטה אף לאצבר הויה לטערו: **והסניא.** צתורת כהניס (ג) גצי וכי ימות מן צהמה כו': **צן ח' יוכיח אע"פ שיש צמינו שחיטה אין שחיטה מטהרתו.** אט נולד ושחטו אצל אגב אמו ניתר צשחיטת אמו דצרי הכל אף צריפה אע"פ שיש צמינה שחיטה לא

טטהרנה שחיטתה ומתני' קמני צן ח' אין צמינו שחיטה: **אמר רב כהנא.** האי דקמני תנא דצרייתא יש צמינו שחיטה אגב אמו קאמר שניתר צשחיטת אמו: **מינא דמיה לא פריך.** לא חשיבא ליה פירכא דהואיל ואין צצני ח' שחיטה אין צמינו שחיטה קרינא ציה: **ולחאי סנא.** דצרייתא דפריך מינא דלמיה וסבר יש צמינו שחיטה קרינא ציה: **טרפה דשחיטה מטהרתה מנא ליה.** תיפוק ליה מצהמה טמאה דאין שחיטה מטהרתה: **ושחט צן ט' חי.** ויאל אחר שחיטתו ואמנו קיימת. צן ח' לא קא מיצעי ליה דהא אפילו יאל לאויר העולם ושחטו תנן צמתנינן (לעיל דף עג:) אין שחיטתו מטהרתו: **אצל צמעי אמו לא שריא שחיטה.** דיליה וכ"ש לרבנן דאמרי לא שייכא ציה שחיטה כלל אפילו יאל חי לאחר שחיטה דאין שחיטה צו אלמא ציאל לאויר צחי אמו: **או דילמא אפי' לרבנן.** שריא ליה שחיטתו דקצברי רבנן ד' סימנין אכשר ציה רחמנא צאחיה שני הסימניס שישחטו או של אמו או שלו וכ"ש לרבי מאיר דאמר שחיטה שייכא ציה: **ס"ש.** דתנן צמתני' הרי שנוצרה טרפה מן הצטן מנין וקס"ד דאפילו צנטרפה שעה אחת קודס ליתיה קאמר דלא היתה לה שעת הכושר לישחט ולא חל עליה

מורת שחיטה: **ואם אימא.** דשחיטה צמעי אמו שחיטה היא הרי היתה לטרפה זו שעת הכושר לשחיטה קודס שנטרפה: **צצעלמא ה' רגלים.** דהאי טרפות דחאי הוה צה משנוצרה וכגון שיתור זה צרגלים האחרונים דאמר צצכורות (דף קג.) דצעלמא ה' רגלים הרי זה מום ואמרי' התס' לא שנו אלמא שחקר או יתר ציד אצל צרגל אפילו טרפה נמי הוי דכל יתר כנטול דמי: **באתני' קורעו.** שאין צריך שחיטה ומודי ר"מ צהו דליתרבו מכל צצהמה תאכלו דלאו חדשים איכא ולאו אוריא איכא הילכך לאו צמהה הוא: **ומוציא אט דמו.** דחלצו הוא דמותר צצכתי לקמן (דף עה.) מה חלבו ושחי' הכליות האמורין צאשס מוציא מכלל שילל אף כל מוציא מכלל שילל אצל דמו לא גרע מדס האצרים דקיי"ל צצכיתות (דף כה:) דס האצרים עובר צלא תעשה: **טעון שחיטה.** דחדשים גרמי לשוייה צמהה צצנפי נפשיה ולא איתרצאי מכל צצהמה תאכלו ולרבנן חדשים ולידה גרמי דרבנן מרצו ליה להיתרא מכל צצהמה תאכלו: **וחייב צאוסו ואם צנו.** שלא ישחטנו ציוס ששחטו אמו:

א) נראה דל"ל דמתיה שפיר לוקה וכו'. ג) אולי ל"ל דאף צצמיתו דלמתי שחיטה מ"מ צהו עצמו וכו'.

